

Duas vacanzas – situaziun nunditg cumplitgada

Grond laud per Doris Leuthard suenter sia demission

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Doris Leuthard racoglia laud entusiastic – betg mo da l'atgna partida. Oz vul la pcd dar enconuscent co proceder per chattar ina successiun per la cussegliera federala. Stefan Engler ha gia communitgà ch'el na candideschia betg. Martin Candinas spetga anc.** Adina sch'in cusseglier federal sa retira crodian immediat nums da la delegaziun grischuna en il parlament federal, di cusseglier naziunal *Duri Campell*. «Quai demussa la qualitat dals parlamentararis grischuns.» Cun la vacanza dubla daventia l'elecziun fitg complexa, di il politicher ladin: «Jau n'avess nagut encunter sch'ins tscherness duas dunnas.» Sias favoritas fissan *Viola Amherd* da la pcd u *Petra Güssi* da la pld. *Lezza* ha ditg ch'ella na stettia betg a disposiziun, ma fin il december possia anc capitar blier. Umens valabels da la pcd èn tenor *Campell* cusseglier naziunal *Daniel Fässler* da l'Appenzell d'adens u il chancelier federal *Walter Thurnherr*.

L'ura da las dunnas

«Igl è l'ura da las dunnas», di *Silva Semadeni*. Sco gia suenter la demission da *Johann Schneider-Ammann* punctuescha la cussegliera naziunala: «Nus vulain dapli dunnas en il cussegl federal.» Tant la pcd sco era la pld duain metter si mintgamai duas candidatas, uschia ch'i dess l'onni proxim trais dunnas en la regenza. I na gaja betg che las dunnas sajan adina en la minoritad en mintga gremi. Era *Semadeni* numna *Viola Amherd* sco candidata pussaivla per la pcd. Plinavant possian ins tschertgar en las regenzas chantunals ulteriuras candidatas cun experientas executivas.

Cusseglier naziunal *Duri Campell* (pbd).

Martin Candinas è commember dal presidi da la pcd che decida oz co proceder. Avant questa sesida na less il cusseglier naziunal betg s'exprimer davart in'atgna candidatura u davart favorits pussaivels. Il di da la demission da *Doris Leuthard* tutgia dad onurar la cussegliera federala ch'haja «prestà ina lavur enorma per noss pajais», di *Candinas*. Sco politicra da transport haja ella procurà per in fond per la viafier e per in

fond per las vias. Sco ministra d'energia haja ella dumagnà tras la strategia d'energia che prevedia da sortir da l'energia atomara – encunter la veglia da ses chantun d'origin cun pliras ovras atomaras. Ella haja gi in bun sensori per ir enturn cun la glieud e vegnia a mancar en la partida, di *Candinas*. «Jau sun persvadi ch'ella resta vinavant activa en ina u l'autra missiun per nossa confederaziun.»

Cussegliera naziunala *Silva Semadeni* (ps)

FOTOS MAD

Ella enconuschevia adina perfetgmain ses dossiers e saja stada ina «superbuna» cussegliera federala, lauda *Semadeni* che politisescha en la cumissiun d'ambient, traffic ed energia. Là ha *Semadeni* pudì observar co che la ministra d'energia ha defendì cun gronda cumpetenzza la posiziun dal cussegl federal en la strategia d'energia 2050. «Jau na sun betg adina stada perina cun ella en tut ils temas», di la politicra grischuna e numna

l'iniziativa d'abitaziuns secundaras – ina da las paucas votaziuns che la cussegliera federala ha pers. Las fatschentas da *Leuthard* sajan adina stadas pusadas sin in'acceptanza lada. Ella haja adina defendì ses projects cun lingua clera.

Daventa «luschtig» ils 5 da december

Quai possia anc daventar «luschtig», di *Duri Campell* davart las elecziuns per ils dus sez vacants en la sessiun d'enviern. Cun «luschtig» na manegia el betg ch'i daventia legher. Anzi, la politica saja ina chaussa seriosa, punctuescha il politicher ladin. Cun «luschtig» manegia il cusseglier naziunal ina elecziun pli che mo complexa.

Trais facturs giogan ina rolla: dunnas, regiuns, partida. L'emprim vegn elegì ina successura u in successur per *Doris Leuthard* e pir suenter insatgi per *Johann Schneider-Ammann*.

Sche l'assemblea federala elegia l'emprim ina dunna per il sez da la pcd po forsa in um far la cursa tar la pld. Ma sche l'assemblea elegia l'emprim in um è il squitsch extrem grond ch'il sez da la pld vegn occupà cun ina dunna.

Il medem vala per la regiun. Sch'il sez da la pcd vegn occupà cun insatgi da la Svizra orientala na dumogna la pld probabel betg anc in giada in candidat da quella regiun – u per exempel *Karin Keller-Sutter* – en il cussegl federal. Sch'ins cumbinescha lura la dumonda da dunnas cun la dumonda da la regiun pon ins dir cun buna conscienza: «Quai po anc daventar luschtig ils 5 da december.»

En mintga cas ha la pcd l'avantatg che ses sez vegn occupà sco emprim, pertge *Doris Leuthard* è pli ditg en uffizi che *Johann Schneider-Ammann*.

Quants Grischuns prendan plaz sin il carussel?

■ (rtr) **Per la successiun da la cussegliera federala Doris Leuthard vegn il cusseglier dals chantuns Stefan Engler menziunà sco candidat pussaivel. El dentant na veglia betg midar sia vita cumpletmain. Semegliont reagescha er Mario Cavigelli, fertant che Martin Candinas lascha anc avert la decisiun.** Engler na saja betg il tip cosmopolit che gaja per il mund enturn. El saja lià cun la patria e veglia s'engaschar vinavant per il Grischun en il cussegl dals chantuns. E las renfatschas pertutgan il cartel en l'Engiadina na sajan betg la raschun per sia decisiun cunter la candidatura, accentuescha Engler.

Nums grischuns

Auters nums che circuleschan gia per la successiun da *Doris Leuthard* èn

tranter auter era nums or dal chantun Grischun. Uschia èn quai *Mario Cavigelli* ch'ha dentant ditg envers RTR da betg candidar per il post, u *Martin Candinas* che lascha anc avert sia decisiun. Tar ils parlamentararis vala *Candinas* sco politicher giuven e dinamic ed el è er enconuscent en l'entira Svizra, i dat perfin simpatias tranter las partidas ora.

Sche *Candinas* candidass per il post en il cussegl federal avess el divers avversaris. I vegn ditg ch'er il cusseglier naziunal *Gerhard Pfister* (Zug) saja in candidat, lez refusa dentant l'idea. Auter è quai tar il cusseglier dals chantuns *Pirmin Bischof* (Soloturn) e las cusseglieras naziunals *Viola Amherd* (Valais), *Elisabeth Schneider-Schneiter* (Basilea-Champagna) – els valan era sco candidats pussaivels.

Politichers grischuns vegnan adina puspè numnads sco favorits schi sa tracta da vacanzas en il cussegl federal.

KEYSTONE

«Ina tscherta stancladad d'uffizi» suenter 12 onns

■ (rtr) **Las speculaziuns han ina fin. Doris Leuthard sa retira sin la fin 2018 suenter 12 onns sco cussegliera federala. Quai ha ditg il president dal cussegl naziunal Dominique de Buman ch'ha prelegi sia brev da demission la gievvja.** «Jau hai adina interpretà l'uffizi da cussegliera federala sco servetsch a nossa societad, a noss pajais ed hai emprovà da betg administrar, mabain da furmar. E quai hai jau fatg cun grond plaschair ed engaschament», ha ditg cussegliera federala *Doris Leuthard* ier tar sia demission. «Sco commembra dal cussegl federal hajan ins ina gronda responsabladad per il pajais, di *Leuthard*. Ma ins haja er grond spazi da furmar, d'accompagnar la Svizra, ensemen cun il parlament ed il pievel, en il futur. Jau hai fatg fitg gugent quella lavur. Ella è stada pretensiusa, dentant er enritginta e fitg varianta.

Anc restan trais mais en uffizi. Enfin lura na vegnia ella betg a metter ils mauns en crusch, uschia la cussegliera federala.

Tge vegn suenter?

Sin la dumonda davart ses futur di *Leuthard* ch'ella laschia vegnir sco ch'i vegnia. Ella saja leda da betg pli avair in'agenda talmain emplenida ed ella vegnia er a s'engaschar socialmain. Vinavant sa legra *Leuthard* da betg pli stuair pachetar duas giadas l'emna la valischa, mabain d'avair dapli temp per ses um e la famiglia.

Speculaziuns davart sia demission

Adina puspè èsi stà d'udir currellas che *Leuthard* vegnia a demissionar. Ma avant la demission da la scheffa dal Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun è dentant vegnida

Cussegliera federala *Doris Leuthard* ha communitgà ier sia demission.

KEYSTONE

quella da ses collega *Johann Schneider-Ammann* ils 25 da settember. Uss chala er ella. «Uss duain dentant novas, frestgas forzas prender plaz en la regenza», ha ditg *Leuthard*

Bilantscha da votaziuns

Leuthard è para la meglra commembra dal cussegl federal, quai sch'i va per votaziuns dal pievel. Sia bilantscha: Da total 18 votaziuns dal pievel ha ella pers suletmain duas.

Las uniuns per l'ambient han guardà enavos sin la lavur da *Leuthard*. Uschia haja ella dà stausch a la midada sin il sector da l'energia, ma en la politica dal clima e da la biodiversitad haja era anc inA successura da far blier. Auters èn da l'avis che *Leuthard* avessia stuì s'engaschar pli

fitg per il spustament dal transport da rauba sin ils binaris e per la protecciun da las Alps.

Dapi il 2006 en il cussegl federal

Doris Leuthard è vegnida elegida sco successura da *Joseph Deiss* e fa dapi il prim d'avust 2006 part dal cussegl federal. Ils emprims quatter onns è ella stada parsura dal Departament federal d'economia. Il 2010 lura ha ella surprindì il Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun ch'ella maina anc oz. Durant quest temp è *Leuthard* stada duas giadas presidenta da la confederaziun – quai il 2010 ed il 2017. Avant è la dunna da 55 onns stada cussegliera naziunala dal chantun Argovia e presidenta da la Partida cristiandemocratica svizra.